

İnsan ve İrfan Vakfı Eğitim Koordinatörlüğü

**KİTABE ve MEZAR TAŞI OKUMA ATÖLYESİ
KURS PROGRAMI**

İstanbul, 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KURSUN ADI	3
2.	KURSA GİRİŞ KOŞULU	3
3.	KURSUN AMAÇLARI	3
4.	KURSUN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR	3
5.	KURSUN SÜRESİ VE İÇERİĞİ	4
6.	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR	5
7.	PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ	5
8.	BELGELENDİRME	6

1. KURSUN ADI

Kitabe ve Mezar Taşı Okuma Atölyesi

2. KURSA GİRİŞ KOŞULU

1. Okur-yazar olmak,
2. Kurs programının öngördüğü temel becerileri gerçekleştirebilecek yeterliliğe (fiziksel ve zihinsel) sahip olmak,
3. Düzenli katılım sağlayabilecek olmak,
4. Osmanlı Türkçesi hakkında genel bilgi sahibi olmak,
5. Matbu metin okuyabiliyor olmak,
6. Osmanlı Türkçesi'nde sıklıkla kullanılan Arapça-Farsça kelime yapılarına aşina olmak.

3. KURSUN AMAÇLARI

Dilimizde; bir milletin inanç, fikir, sanat, âdet ve geleneklerinin, maddî ve mânevî değerlerinin bütünü kültür olarak adlandırılmaktadır. Bu değerlerin, fikir ve sanat hayatındaki çalışmaları, ilim ve tekniği, sanayi ve ticâreti geliştirmesi ile ulaşılan rahatlık ve güvenlik ile de medeniyetin oluştuğu söylenebilir. Bir milletin maddi ve manevi bütünlüğünün korunması, sağlamaştırılması ve geliştirilmesi ise kültür ve medeniyetin korunması ve aktarılması ile mümkündür. Bu aktarımın temel aracı şüphesiz ki dildir.

Nitekim Peygamber Efendimiz (sav) de “Sıhhatü'l-insân li hıfzı'l-lisân.” buyurmuştur. Bu hadis-i şerîfi hıfz kelimesinin geniş anlam yelpazesi sayesinde “İnsanın selâmeti dili korumak iledir.” şeklinde okumak da yanlış olmayacaktır.

Mirasçısı olduğumuz İslam Medeniyeti'nin, bu medeniyetin yüzyıllar boyunca inşası ve ikrâmı için uğraşmış muazzam bir devlet ve münevver bir neslin, pek çok kaynaktan beslenerek tekâmül etmiş dili olan Osmanlı Türkçesi kültürel miras hazinesinin en kıymetli anahtarlarından biridir.

Bu bağlamda İnsan ve İrfan Vakfı çatısı altındaki “Kitabe ve Mezar Taşı Okuma Atölyesi” kapsamında sırasıyla;

1. Osmanlı epigrafisi hakkında genel bilgi sahibi olmak,
2. Kitabelerin kullanım alanları, yapı ve içerikleri hakkında bilgi sahibi olmak,
3. Mezar taşlarının sunduğu veriler hakkında bilgi sahibi olmak,
4. Osmanlı döneminde yazılmış kitabelerde ve mezar taşlarında kullanılan farklı yazı türlerini tanımak ve okuyabilmek,
5. Manzum kitabeleri günümüz Türkçesine çevirme çalışması yapmak hedeflenmektedir.

4. KURSUN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Kurs Programı, alan uzman ve alan öğretmenlerinin iş birliğinde hazırlanmıştır.
2. Kitabe ve Mezar Taşı Okuma Atölyesi amaçları ve içeriği yoluyla; kursa katılan kişilere “Geçmiş ve Gelecek Nesillere Saygı, Kültürel Miras Bilinci, Dil Şuuru” gibi değerlerin kazandırılması hedeflenmektedir.
3. Program süresince, kişilerin merak uyandırma, planlama, araştırma, keşfetme, çözümlenme, derinleştirme, paylaşma ve yaşantıya uygulama etkinliklerini gerçekleştirmeleri sağlanarak kişinin öğrenmeye etkin katılımı desteklenmelidir.
4. Programın uygulanmasında, rehberlik hizmeti sunan eğitimciler, kişilerin yeterliliklerinin değişmesi ve gelişmesine katkıda bulunacak bir rehber niteliği taşımalıdır.
5. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde katılımcı düzeyine, eğitim ortamına ve çevre etkenlerine göre katılımcıları aktif kılan öğrenme-öğretme yöntem, teknik ve stratejileri kullanılmalıdır. Seçilen tekniklerin bireysel ve kültürel farklılıklara sahip kişilere hitap edebilecek yeterlilikte olmasına dikkat edilmelidir.
6. Konuların kişilere anlatımında içeriğe ve öğrenmeye uygun öğretim yöntem ve stratejileri kullanılmalıdır.
- 7.

5. KURSUN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; haftada en fazla 1 ders saati uygulanacak şekilde toplam 26 ders saatidir. Her bir ders saatinin süresi 90 dk.'dır. Sürelerin konulara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Konular	Süre (Ders Saati)*
1. Osmanlı Epigrafisinin Tanıtılması	1**
2. Kitâbelerin Kullanım Amacı, Gelişimi, Çeşitleri	1
3. Kitabe ve Mezar Taşlarında Kullanılan Yazı Türlerinin Tanıtımı	2
4. Mezar Taşlarında Kullanılan Yaygın Motifler ve Başlıklar	2
5.Mezar Taşları Okumama Uygulamaları	10
6.Kitabe Okuma ve Günümüz Türkçesine Çevirme Uygulamaları	10
TOPLAM	26

**Listede belirtilen konularının teknik anlatımı her dersin ilk 30 dakikasında tamamlanır ve kalan süre uygulamaya -metin okumaya- ayrılır. Derslerin asıl kısmını kitabe ve

mezar taşları üzerinde uygulamalı eğitim oluşturmaktadır.

İÇERİK:

1. Osmanlı Epigrafisinin Tanıtımı

1.1. İlm-i Kitâbât ve Kapsamı

2. Kitâbelerin Kullanım Amacı, Gelişimi ve Çeşitleri

3. Kitabe ve Mezar Taşlarında Kullanılan Yazı Türlerinin Tanıtımı

3.1. Sülüs Yazı Örnekleri ve Uygulama

3.2. Talik Yazı Örnekleri ve Uygulama

3.3. Rika Yazı Örnekleri ve Uygulama

3.4. Kufi Yazı Örnekleri ve Uygulama

4. Mezar Taşlarında Kullanılan Yaygın Motifler ve Başlıklar

5. Mezar Taşı, Kitabe Okuma ve Günümüz Türkçesine Çevirme Uygulamaları

Bu başlık atölye programının temelini teşkil eder ve ilk haftalardan itibaren işlenen konulara paralel olarak eğitimcinin seçtiği örnekler üzerinden sürdürülür. Katılımcıların rika, talik, sülüs, nesih gibi farklı yazı türlerine aşinalık kazanması ve bu yazı türleri ile yazılmış kitabeleri okuyabilir ve anlayabilir hale gelmeleri amaçlanır. Bu başlık için ayrıca tahsis edilen uygulama süresi eğitimcinin inisiyatifine göre dağılım gösterebilir.

6. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

Kursun amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığı, kişilerin süreç içerisinde yaptığı tüm öğrenim faaliyetleri, ders sonlarında verilerek bir sonraki derste kontrol edilen ödev ve araştırmalar ile değerlendirilmekte; not verilmemektedir.

7. PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ

Programın uygulama sürecinde;

1. Teknik bilgiler için alanında uzman kişiler tarafından hazırlanmış, kitap ve tezlerden; uygulamalar için Osmanlı coğrafyasına ait farklı dönemlerde yazılmış kitabe ve

mezar taşı fotoğraflarından yararlanılabilir.

2. Kaynak ders kitapları, bireysel öğrenme materyallerinin yanı sıra İstanbul'un kültürel zenginliğini tanıtıcı geziler düzenlenebilir.

3. Yararlanılacak kaynak araç gereçlerin programın amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte öğretim, yöntem ve tekniklerine uygun olması önem taşımaktadır.

Yararlanılacak bazı araç ve gereçler şunlardır:

- Kaynak Kitaplar,
- İnteraktif Öğretim Materyalleri; Bilgisayar, Projeksiyon, Etkileşimli Tahta,
- Fotoğraflar,
- Dergiler,
- Gezi
- Eğitici Film, Cd vb.

8. BELGELENDİRME

Kursu tamamlayanlara katılım belgesi düzenlenir.